

Gazdasági Havi Tájékoztató

Romló üzleti helyzet, bizonytalan várakozások – A féléves konjunktúra-felvétel eredményei

A GVI Konjunktúramutató az áprilisi +24 pontról októberre +19 pontra csökkent. A mutató a felmérés 1998-as kezdete óta a legalacsonyabb értéket jelentő 2020. áprilisi -25 pontról másfél év alatt lényegében vissza emelkedett a koronavírus-járvány kitörését megelőző értékre (2019. október: +40 pont), 2022 második félévében ...[Bővebben](#)

A vállalkozások pénzügyi helyzete

Az elmúlt félévben a mikro-, kis- és középvállalkozások 73 százaléka nyereséges volt, míg a következő félévre vonatkozóan a cégek 75 százaléka várja azt, hogy nyereséget fog elérni.

A hazai kkv-k 39 százaléka vesz igénybe legalább egy állami vagy piaci külső finanszírozási forrást működése során. A 10 fő alatti mikrovállalkozások jelentősen kisebb arányban ...[Bővebben](#)

Év végi jutalmak a hazai vállalkozások körében

A versenyszférához sorolt hazai cégek negyede (26%) tervez év végi jutalmat osztani a munkavállalóinak – elsősorban a nagyobb, a külföldi (rész)tulajdonú, valamint az ipari és kereskedelmi cégek körében elterjedt ez a gyakorlat.

Azok a cégek, melyek élnek a karácsonyi jutalmazás eszközével, túlnyomó többségében (83%) pénzbeli bónuszt...[Bővebben](#)

Nemzetközi tendenciák

Németországban az IFO üzleti bizalmi index értéke nőtt októberhez képest. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) az előző hónaphoz képest szintén nőtt. A munkanélküliségi ráta romlott Németországban az előző hónaphoz viszonyítva. A franciaországi INSEE üzleti bizalmi index csökkent az előző hónaphoz képest. Az Egyesült Államokban a CB fogyasztói bizalmi index ...[Bővebben](#)

*Minden olvasónknak békés karácsonyt és
boldog új évet kívánunk!*

ROMLÓ ÜZLETI HELYZET, BIZONYTALAN VÁRAKOZÁSOK AZ MKIK GVI 2023. OKTÓBERI FÉLÉVES KONJUNKTÚRAFELVÉTELÉNEK EREDMÉNYEI

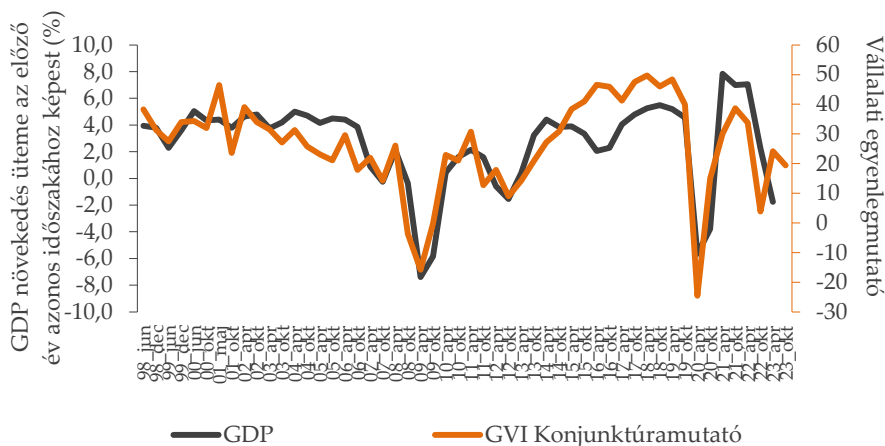
Az MKIK GVI októberi vállalati konjunktúravizsgálata 1 825 vállalkozás vezetőjének válaszain alapul. Az adatfelvétel október 1. és 31. között zajlott. Az MKIK GVI konjunktúravizsgálatának célja a vállalatvezetők aktuális, rövid távú üzleti várakozásainak feltérképezése, amely az adatfelvétel idején rendelkezésre álló információkra és a vállalkozók szubjektív helyzetértékelésére támaszkodik.

A GVI Konjunktúramutató az áprilisi +24 pontról októberre +19 pontra csökkent. A mutató a felmérés 1998-as kezdete óta a legalacsonyabb értéket jelentő 2020. áprilisi -25 pontról másfél év alatt lényegében vissza emelkedett a koronavírus-járvány kitörését megelőző értékre (2019. október: +40 pont), 2022 második félévében azonban ismét jelentős csökkenés történt, amit részben ellensúlyozott a 2023. tavaszi emelkedés. A mutató értéke mostani csökkenés ellenére az előző év azonos időszakához képest továbbra is számottevően magasabb. A várakozások pesszimistábbá válása elsősorban a kis- és középvállalkozások körében tapasztalható 2023 őszén.

A bizonytalansági mutató értéke lényegében nem változott 2023 áprilisához képest, jelenleg 55 ponton áll. Ez arra utal, hogy a magyar vállalkozások helyzetértékelése továbbra is számottevő mértékben polarizált, azaz a vállalkozások helyzetértékelésében jelentős különbségek tapasztalhatóak vállalati kategóriák szerint.

A vállalkozások a múlt félévhez képest pesszimistábban ítélik meg az üzleti klímát, várakozásaik ugyanakkor továbbra is erősen megoszlanak vállalati kategóriák szerint. Összességében a megrendelések és a beruházások várható szintjére vonatkozó prognózisok számottevően negatívabbá váltak az elmúlt fél év során, míg a várható üzleti helyzet megítélése nem változott.

1. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúramutató alakulása

	2021. okt.	2022. ápr.	2022. okt.	2023. ápr.	2023. okt.
GDP	7,0	7,1	2,3	-1,8	
GVI Konjunktúramutató	38,7	33,8	3,9	24,2	19,4

Forrás: KSH, GVI 2023

Megjegyzés: GDP adatok – szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott adatokból számolt, féléves növekedési ütemek, előző év azonos időszakához képest = 0

GDP bal oldali tengely; GVI Konjunktúramutató: jobb oldali tengely

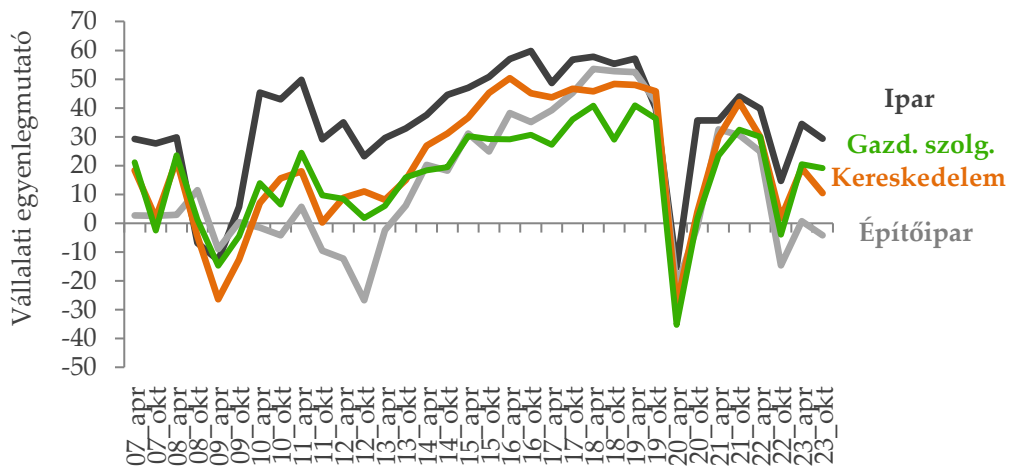
A GVI Konjunktúramutató alakulása vállalati jellemzők szerint

A Konjunktúramutató értéke a feldolgozóipari (+29 pont) cégek esetében a legmagasabb, a szolgáltatásokat nyújtó cégek esetében +19 ponton, a kereskedelmi vállalatok körében +10 ponton, míg az építőipari vállalkozások körében -4 ponton áll. A legjelentősebb elmozdulás az előző félévhez képest a kereskedelmi cégek esetében következett be, ahol 9 ponttal csökkent a mutató értéke áprilishoz viszonyítva. A feldolgozóipar és az építőipar területén 5–5, a szolgáltató cégek

körében pedig 2 pontos visszaesés tapasztalható áprilishoz képest.

A cégeket tulajdonszerkezetük alapján vizsgálva azt láthatjuk, hogy a Konjunktúramutató értéke a külföldi (rész)tulajdonban (+39 pont) álló vállalkozások körében lényegesen magasabb a tisztán hazai tulajdonban lévő cégekhez képest (+11 pont). Az előző félévhez viszonyítva a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek esetében 1 ponttal, a tisztán hazai tulajdonú vállalkozások körében pedig 6 ponttal csökkent a Konjunktúramutató értéke.

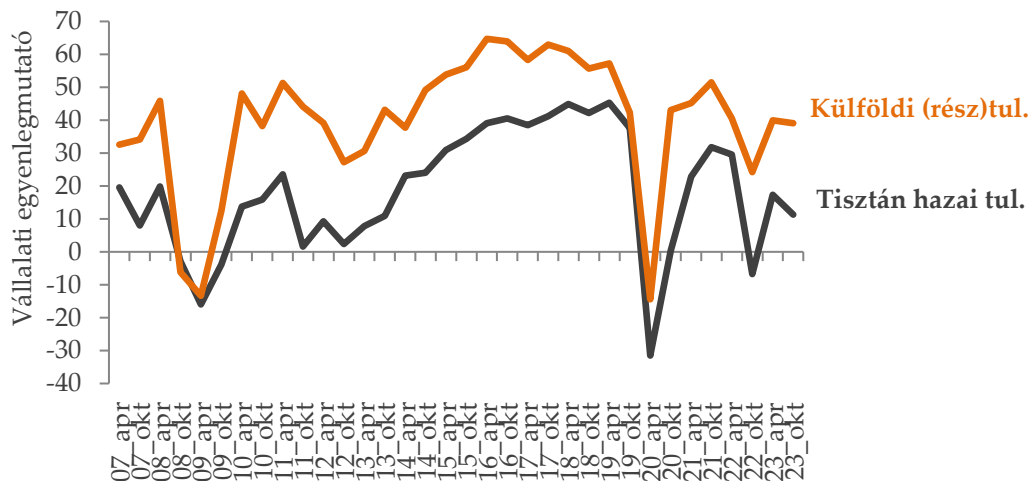
2. ábra: A GVI Konjunktúramutató gazdasági ág szerint

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

3. ábra: A GVI Konjunktúramutató tulajdonszerkezet szerint

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Exporttevékenység szerint a nem exportáló (+9 pont) cégek között alacsonyabb a Konjunktúramutató értéke, mint a részben exportálók (+12 pont) és a döntően exportálók esetében (+39 pont). A részben exportáló cégek kategóriájában 16 ponttal, a döntően exportáló vállalatok körében 2 ponttal, a nem exportáló vállalkozások esetében pedig 1 ponttal csökkent a mutató értéke az előző félévhez képest.

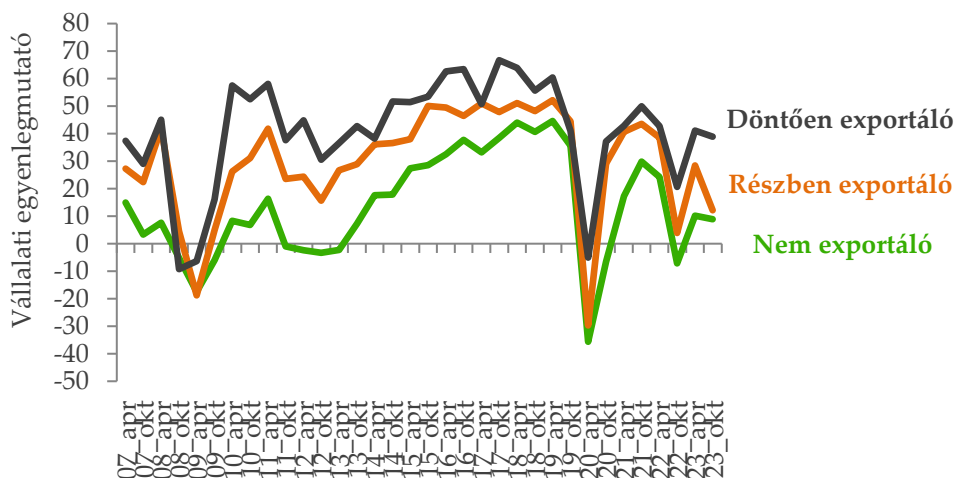
A cégméret szerinti elemzés azt mutatja, hogy az összes létszámkategóriában romlottak vagy stagnáltak a cégek várakozásai. A Konjunktúramutató értéke a 10 főnél kisebb vállalatok körében -10 pont, a 10–49 fős kategóriában +7 pont, az 50–249 fős csoportban +17 pont, a legnagyobb, 250 főnél nagyobb létszámmal működő cégek esetében pedig +41 pont. Az 50–249 fős kategóriában az elmúlt fél év során 13, a 10–49 fős cégek esetében 4, a 250 fő feletti nagyvállalatok körében pedig 2 ponttal csökkent a Konjunktúramutató értéke áprilishoz képest, míg a legkisebb cégek körében 1 ponttal nőtt.

Az üzleti klíma megítélésének romlása vagy stagnálása általános tendencia az összes vizsgált vállalati szegmensben, azonban a várható helyzet értékelése továbbra is nagymértékben eltér vállalati jellemzők szerint. A jelenlegi körülmények között a legkedvezőbb üzleti klímára a nagyvállalatok, a döntően exportáló vállalatok, a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek és az ipari vállalkozások

számítanak. Ezzel szemben a Konjunktúramutató értéke negatív a 10 főnél kevesebb munkatársat foglalkoztató mikrovállalkozások körében, illetve az építőiparban, ami ezekben a szegmensekben recessziós várakozásokra utal. Emellett a Konjunktúramutató lényegesen átlag alatti értéket mutat a kereskedelemben, a kizárólag vagy részben belpiacra értékesítő vállalkozások között, a 10–49 főt foglalkoztató kisvállalkozások körében, illetve a tisztán hazai tulajdonban lévő vállalatok esetén is.

Az üzleti klíma értékelése az egy évvel ezelőtti, 2022. októberi adatfelvétel során az összes vizsgált kategóriában kizárólag a 2008-as világgazdasági válság, illetve a 2020-as koronavírus-járvány mélypontjainál volt pozitívabb, ezeket leszámítva a vizsgált időszak folyamán a legnegatívabb hangulatot tapasztaltuk tavaly ősszel. Ehhez viszonyítva a gazdaság minden szegmensében továbbra is lényegesen pozitívabb várakozások tapasztalhatóak 2023 második félévére és 2024 elejére vonatkozóan, ugyanakkor a cégek helyzetértékelése 2023 tavaszához képest negatívabb. A jelenlegi adatfelvételi hullámot megelőzően – a koronavírus-járvány első és második hullámát, illetve az energiaválság időszakát leszámítva – legutóbb 2013 folyamán adtak hasonló helyzetértékelést a cégek várható kilátásairól.

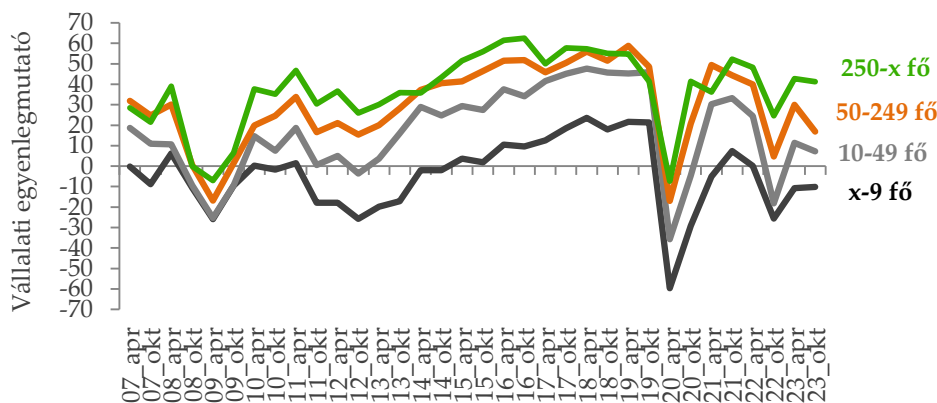
4. ábra: A GVI Konjunktúramutató exporttevékenység szerint

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

5. ábra: A GVI Konjunktúramutató létszámkategória szerint

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

A VÁLLALKOZÁSOK PÉNZÜGYI HELYZETE (2023. OKTÓBER)

Elemzésünkben a kis- és középvállalkozások pénzügyi helyzetének percepcióját vizsgáljuk a nyereségesség és a külső finanszírozási források igénybevétele szempontjából. Az elemzésben emellett – kiegészítve a nagyvállalatok adataival – vizsgáljuk a hazai vállalkozások csődvészellyel kapcsolatos percepcióinak alakulását. Az elemzésben szereplő adatok a Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) legfrissebb féléves konjunktúrafelvételéből származnak. A 2023 októberi adatfelvétel során összesen 1825 hazai vállalkozás vezetője számolt be arról, hogy miként alakult cége pénzügyi helyzete.

A vállalati tevékenység nyereségessége

Az elmúlt félévben a mikro-, kis- és középvállalkozások 73 százaléka nyereségességes volt, míg a következő félévre vonatkozóan a cégek 75 százaléka várja azt, hogy nyereséget fog elérni.

A cégek többsége minden létszámkategóriában nyereséges volt, ugyanakkor a 10 fő alatti vállalkozások (69%) lényegesen kisebb arányban értek el nyereséget, mint a nagyobb vállalkozások (10-49 fő közöttiek 77%, 50-249 fő közöttiek 75%).

A következő félévre vonatkozóan a 10 fő alatti és a 10-49 fős cégek hasonló, míg az 50-249 fős cégeknél az elmúlt félévhez képest nagyobb a nyereségre számító cégek aránya.

Az egyes ágazatokon belül az elmúlt félévben az ipari (68%) és az építőipari (69%) cégek értek el a legalacsonyabb arányban nyereséget, míg a legmagasabb arányban a kereskedelmi cégek (79%). A

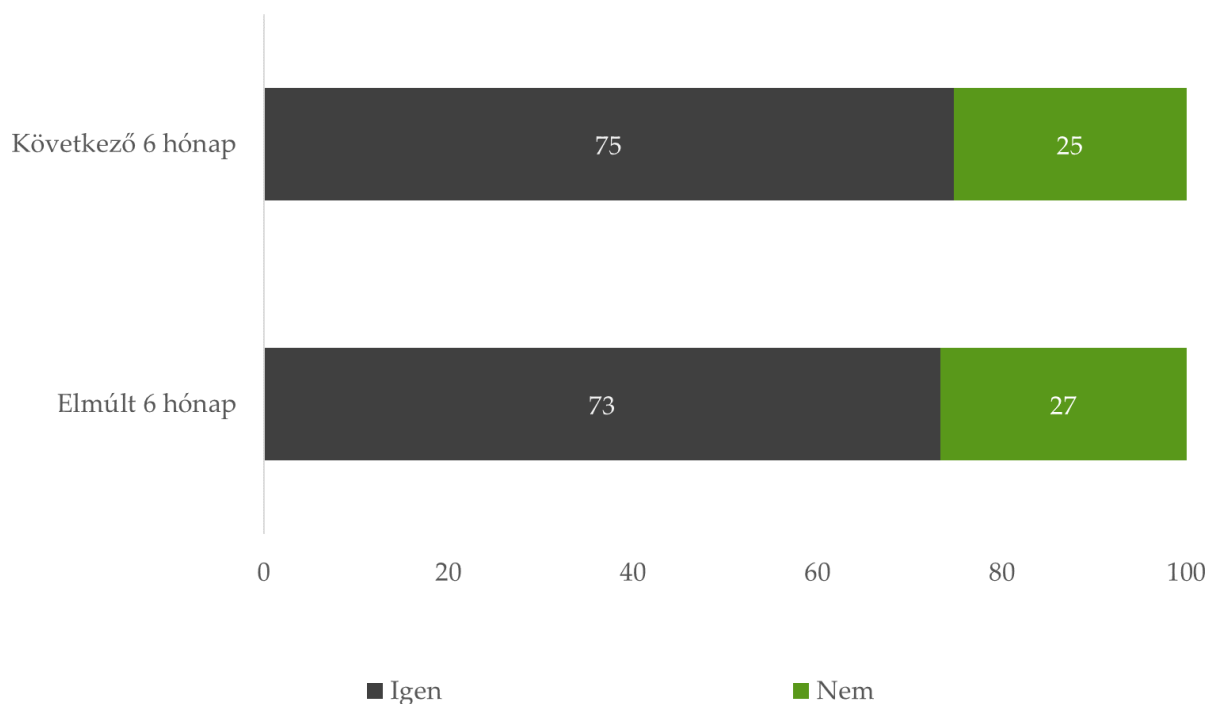
következő félévre vonatkozóan a kereskedelmi és az egyéb szolgáltató cégek esetében stagnál a nyereségre számító aránya, míg az építőipari és az ipari cégek várakozásai optimistábbak, az elmúlt félévhez viszonyítva nagyobb részük vár nyereséges eredményt.

Bár az elmúlt 6 hónapra vonatkozóan a kereskedelmi cégek számoltak be a legnagyobb arányban nyereséges működésről, a nyereséges kkv-k között a körökben a legmagasabb a csökkenést tapasztalók aránya: a cégek közel fele nyereségesség csökkenésről számolt be.

A következő félévre vonatkozóan nyereség-növekedést a legnagyobb arányban az ipari és a szolgáltató kkv-k várnak, legalacsonyabb arányban pedig az építőipari cégek. A nyereségesség csökkenésére legmagasabb arányban a következő félévre vonatkozóan is a kereskedelmi (32%) vállalkozások számítanak.

1. ábra: A KKV-k meghatározó tevékenységének nyereségessége (százalék),

N_{elmúlt félév}=1204, N_{következő félév}=1133

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat

Külső finanszírozási források igénybevétele

A hazai kkv-k 39 százaléka vesz igénybe legalább egy állami vagy piaci külső finanszírozási forrást működése során.

A 10 fő alatti mikrovállalkozások jelentősen kisebb arányban használnak külső finanszírozási forrásokat, mint a nagyobb vállalkozások: 38 százalékuk él ezzel a lehetőséggel, míg a 10–49 fő közöttieknek 74 százaléka, míg az 50–249 fő közötti cégeknek pedig 80 százaléka.

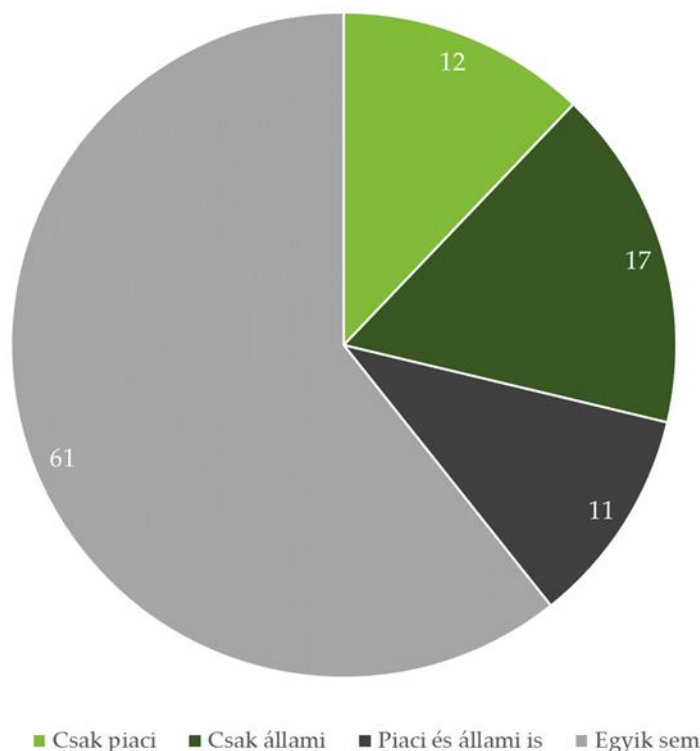
Ágazatok szerint a kereskedelmi vállalkozások vesznek igénybe a legnagyobb arányban külső forrásokat (59

százalékuk). Az építőipari és ipari kkv-knak közel fele, míg a szolgáltatóknak körülbelül harmada használ külső finanszírozási forrásokat.

A hazai kkv-k között az állami finanszírozási források a leginkább elterjedtek: 17 százalékuk csak állami, 12 százalékuk csak piaci, míg 11 százalékuk mindkettőt igénybe veszi. Az egyes finanszírozási eszközök közül a kis- és középvállalkozások legmagasabb arányban a Széchenyi kártya hitelprogram valamelyik termékét veszik igénybe (21%), ezt követi a banki folyószámlahitel (11%) és a lízing (11%).

2. ábra: A piaci és államilag támogatott külső finanszírozási források igénybevétele, százalék; N=1360

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A regisztrált vállalkozások számának létszámkategóriák és ágazatok szerinti megoszlásával súlyozott adat

Versenytársak tevékenységének felfüggesztésével, piaci kilépésével kapcsolatos percepciók

A felmérésben a válaszadókat arra kértük, hogy 1-től 5-ig terjedő skálán jelöljék meg, mennyire számítanak arra, hogy a következő félév folyamán az azonos ágazatba tartozó, hasonló tevékenységet végző versenytársaik felfüggesztik tevékenységüket, kilépnek a piacról. A válaszokat a teljes vállalati körre vonatkozóan vizsgáltuk.

A cégek 43 százaléka egyáltalán nem tartja valószínűnek a versenytársaik kilépését a piacról. Inkább (10%) vagy nagyon (7%) valószínűnek a cégek 17 százaléka tartja a csődöt a saját piacán. Azon cégek, amelyek elképzelhetőnek tartják a

versenytársaik piacról való kilépését, a versenytársak 15 százalékának kilépését valószínűsítik.

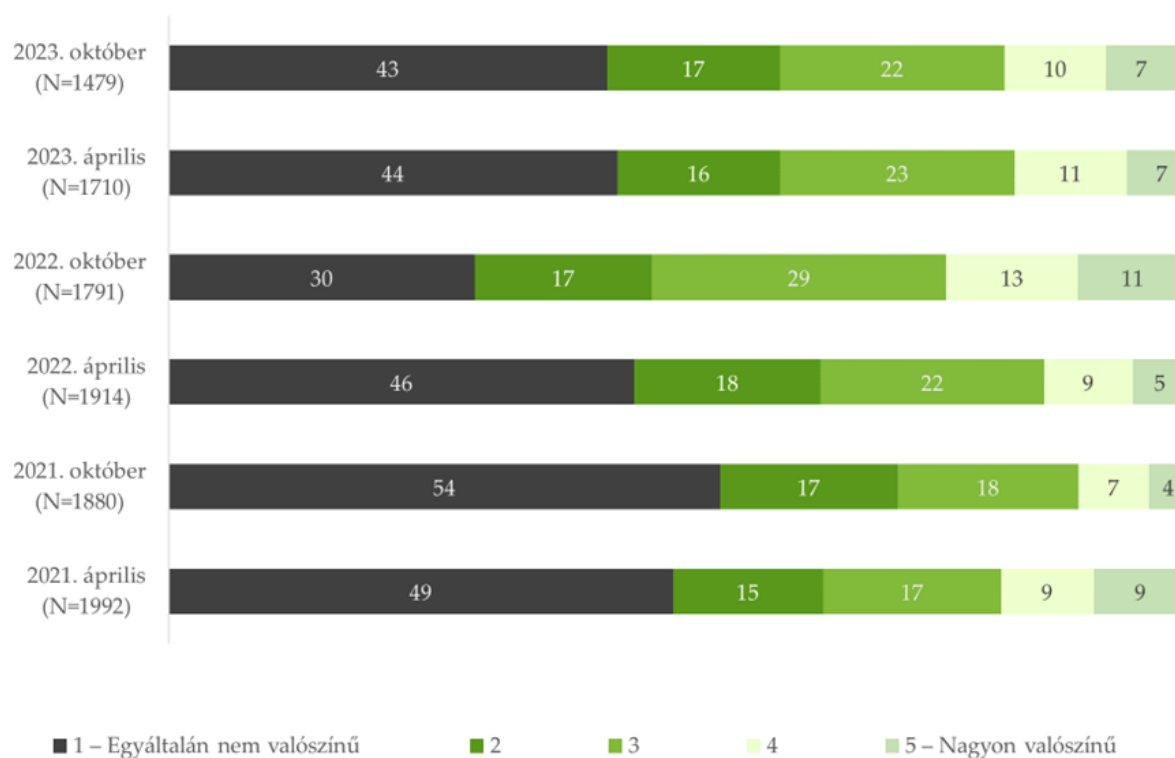
Az előző időszakokhoz viszonyítva 2023 októberében a vállalkozások csődpercepciója stagnálást mutat: a vállalatvezetők az áprilisihoz hasonló arányban valószínűsítették a piaci kilépéseket. Összességében az előző év azonos időszakához képest a hazai vállalkozások optimistábbnak mutatkoznak, jelentősen csökkent azon cégek aránya, amelyek a saját piacukon csődöktől tartanak.

A cégméret növekedésével csökken a csődöt valószínűsítő vállalatvezetők aránya. Míg a 10 fő alatti vállalkozások körülbelül 24 százaléka tartja inkább vagy

nagyon valószínűnek a versenytársai kilépését, addig a 250 fő feletti nagyvállalkozások esetében ez az arány 13 százalék. A nagyvállalatok több, mint fele egyáltalán nem tartja valószínűnek a kilépéseket a saját piacán.

Az egyes ágazatok közül az iparban tartanak a legkisebb arányban a cégvezetők piaci kilépésektől, míg a legmagasabb arányban az építőiparban, ahol a cégek 26 százaléka inkább vagy nagyon valószínűnek tartja a csődöket.

3. ábra: Hazai vállalkozások elkövetkező félvre vonatkozó percepciói az azonos ágazatba tartozó versenytársak tevékenységének felfüggesztésével, piaci kilépésével kapcsolatban, százalék

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

A CÉGEK ALIG NEGYEDE TERVEZ KARÁCSONYI JUTALMAT ADNI AZ ALKALMAZOTTAINAK – ÉV VÉGI JUTALMAK A HAZAI VÁLLALKOZÁSOK KÖRÉBEN

Elemzésünk a hazai vállalkozások által nyújtott év végi, „karácsonyi jutalmazás” gyakorlatát vizsgálja. Az elemzés az MKIK GVI féléves, 2023. októberi konjunktúrafelvételének adatain alapul, melynek keretében összesen 1825 hazai vállalkozást kérdeztünk meg a munkavállalóknak biztosított juttatásokról.

A versenyszférához sorolt hazai cégek negyede (26%) tervez év végi jutalmat osztani a munkavállalóinak – elsősorban a nagyobb, a külföldi (rész)tulajdonú, valamint az ipari és kereskedelmi cégek körében elterjedt ez a gyakorlat.

Azok a cégek, melyek élnek a karácsonyi jutalmazás eszközével, túlnyomó többségében (83%) pénzbeli bónuszt (is) adnak az alkalmazottaknak.

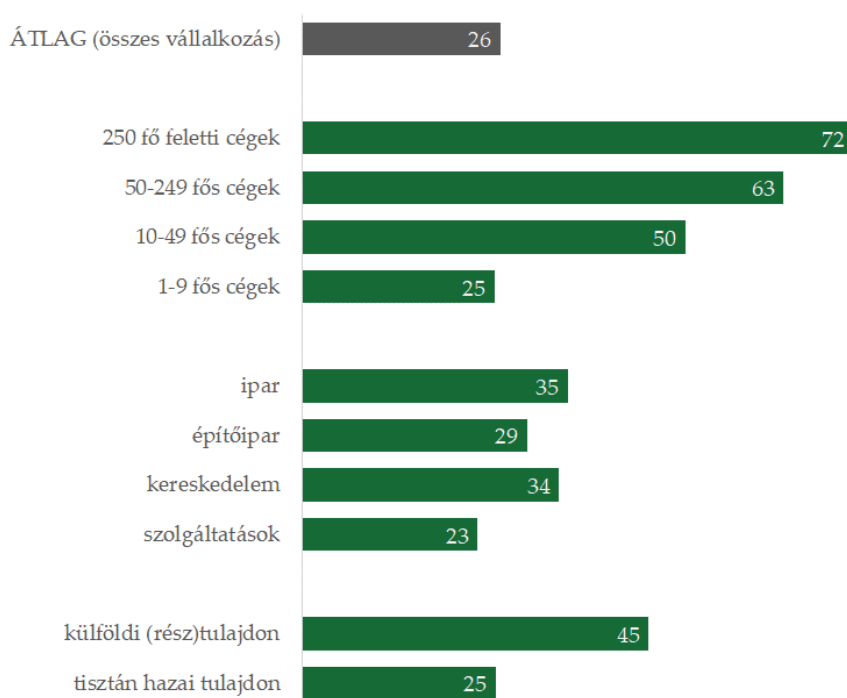
A rendszeres béren kívüli juttatások mellett a vállalkozásoknak lehetősége van arra, hogy egyszeri, alkalmi jutalmakat is adjon az alkalmazottaknak, például az év végén, karácsonyi bónuszként. Ennek ellenére a cégek kétharmada (68%) idén nem élt, illetve él ezzel a lehetőséggel, míg 6%-uk mondta azt, hogy ugyan adott már ilyen egyszeri juttatást a dolgozóinak, de nem év végén, hanem még év közben. **A cégek mintegy negyede (26%) nyilatkozott úgy, hogy fog év végi jutalmat adni a munkavállalóinak.**

Az év végi jutalmak gyakoriságát jelentősen meghatározza a vállalat foglalkoztatotti létszáma. Az 1–9 fős mikrovállalkozásoknak mindössze a negyede (25%) lepi meg karácsonyi bónusszal a dolgozóit, ugyanez az arány a 10–49 fős kisvállalkozásoknál már 50 százalék, az 50–249 fős középállalkozásoknál pedig 63 százalék. A

250 fő feletti nagyvállalkozásoknak már csaknem a háromnegyede (72%) oszt év végi jutalmakat a munkavállalói számára. Ágazati bontásban megállapítható, **hogy év végi jutalmakra leginkább az ipari (35%) és a kereskedelmi (34%) cégeknél, legkevésbé pedig a szolgáltatás területén működő (23%) vállalkozásoknál számíthatnak a munkatársak.** A tulajdonszerkezetet tekintve is szignifikáns különbség rajzolódik ki, hiszen míg a tisztán hazai tulajdonú cégeknek a negyede (25%), addig **a külföldi (rész)tulajdonú vállalkozásoknak csaknem a fele (45%) ad év végi jutalmat az alkalmazottainak.**

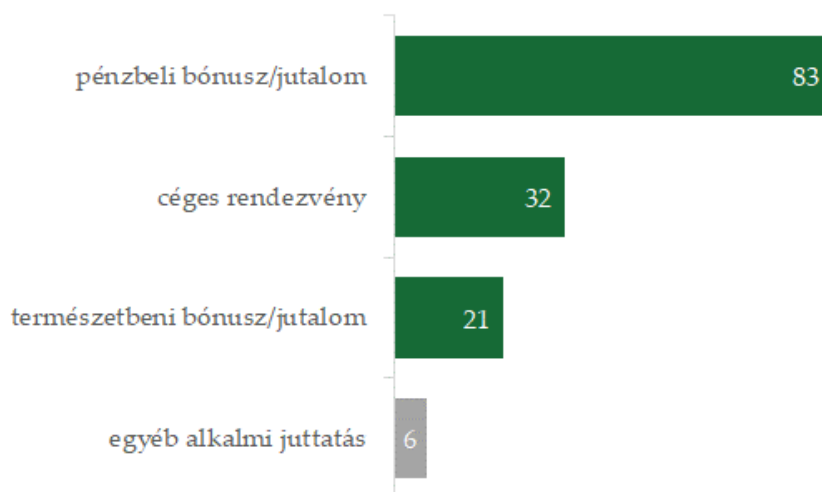
Az év végén jutalmat osztó vállalkozások leggyakrabban pénzbeli bónusz formájában jutalmazzák az alkalmazottakat, a cégek több mint négyötöde (83%) él ezzel a lehetőséggel. A válaszadók mintegy harmada (32%) rendez céges rendezvényt a munkatársaknak, ötödük (21%) pedig természetbeni jutalmat (is) oszt, például ajándékot, ajándékutalványt, élelmiszersomagot. Az egyéb válaszokon belül leggyakrabban a SZÉP Kártya keretösszegének egyszeri, 200.000 forintos emelését említették a válaszadó vállalkozások – erre 2023. augusztus 1. és december 31. között van lehetősége a cégeknek.

1. ábra: Az év végi alkalmi juttatást nyújtó hazai vállalkozások aránya létszámkategória, ágazat és tulajdonszerkezet szerint, %

Forrás: GVI 2023

2. Az év végi alkalmi juttatások típusainak aránya, %

Forrás: GVI 2023

NEMZETKÖZI TENDENCIÁK

A termelési, fogyasztási és foglalkoztatási helyzet alakulása egyes, nemzetközileg fontos gazdaságokban, összehasonlítva a szakértői várakozásokkal és a megelőző időszakokkal.

		Vonatkozási időszak	Tényadat	Várakozások	Előző időszak
Németország	Munkanélküliségi ráta	(november)	5,9%	5,8%	5,8%
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(november)	42,6	42,3	40,8
	IFO üzleti bizalmi index ¹	(november)	87,3	89,4	86,9
Franciaország	INSEE üzleti bizalmi index ²	(november)	97,2		98,2
USA	Munkanélküliségi ráta	(november)	3,7%	3,9%	3,9%
	CB fogyasztói bizalmi index	(november)	102,0	101,0	99,1
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(november)	49,4	49,4	50,0
Kína	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(november)	49,4	49,7	49,5

¹ <https://www.ifo.de/en/survey/ifo-business-climate-index>

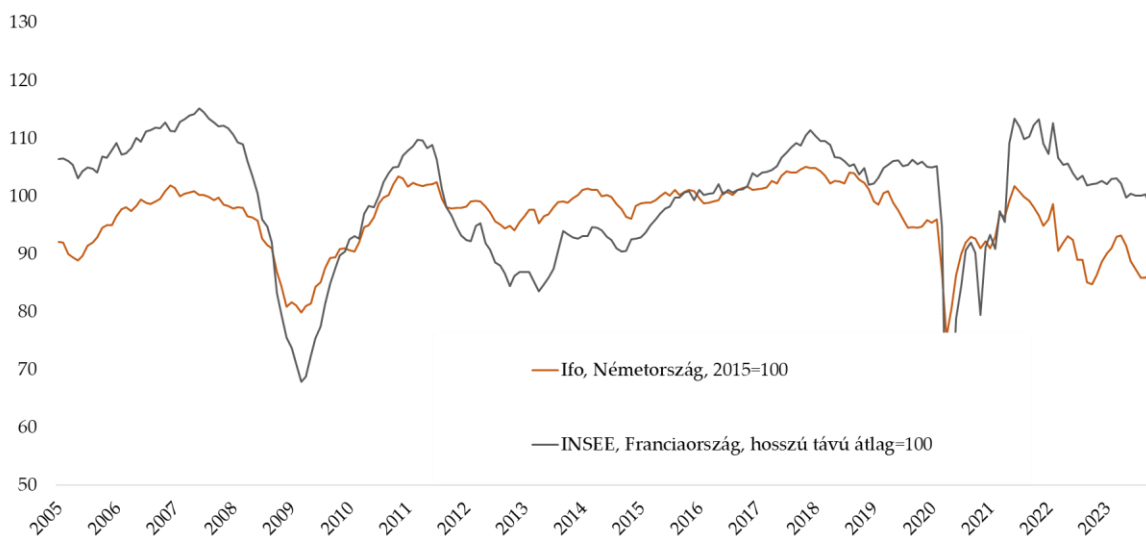
² <http://www.insee.fr/en/themes/indicateur.asp?id=105>

További adatok forrása: <https://www.bloomberg.com/markets/economic-calendar>

Németországban az IFO üzleti bizalmi index értéke nőtt októberhez képest. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) az előző hónaphoz képest szintén nőtt. A munkanélküliségi ráta romlott Németországban az előző hónaphoz viszonyítva. A franciaországi INSEE üzleti bizalmi index csökkent az előző hónaphoz képest. Az Egyesült Államokban a CB fogyasztói bizalmi index értéke nőtt októberhez képest, és jobban teljesített a vártnál. Az amerikai feldolgozóipari beszerzési menedzserindex értéke kis mértékben nőtt az előző hónaphoz viszonyítva. A munkanélküliségi ráta javult az Egyesült Államokban az előző hónaphoz képest. A kínai beszerzési index értéke csökkent az előző hónaphoz képest.

Üzleti bizalmi indexek alakulása hosszú távon

Az üzleti bizalom megítélése Németországban és Franciaországban, az Ifo és az INSEE vállalati konjunktúra-felmérései alapján, 2005. január - 2023. november

Forrás: www.ifo.de, www.insee.fr

KAPCSOLAT

MKIK GVI
1065 BUDAPEST, LÁZÁR UTCA 10.
TEL: 1/235-05-84
E-MAIL: GVI@GVI.HU
INTERNET: [HTTP://WWW.GVI.HU](http://WWW.GVI.HU)

KÉSZÍTETTE

HORVÁTH ÁGOSTON, ELEMZŐ
TÓTH KATALIN, ELEMZŐ
BACSÁK DÁNIEL, ELEMZŐ

KUTATÁSVEZETŐ

NÁBELEK FRUZZSINA, ÜGYVEZETŐ

2023. DECEMBER 20.

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:
MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,
2023.november-december, Budapest,
2023-12-20